

(VÁCLAV, HAVEL A TÁBOR)

Když čas bieše léta od narození syna božieho
tisíc čtyř set čtrmezciatého,
tehdy země Česká u veliké bieše biedě;
co se zlého činieše, známof jest, dobře vědě,
5 avšak na pamět a pro výstrahu slušie psáti,
ač mi budú snad mnozi změtenci z toho láti.
Když se sta roztrženi veliké u vieře křestanské,
zahubeno by najprvé kněžstvo, potom sbožie panské;
šibalské biechu tehdy moci silné,
10 náboženstvie tehdy bieše pokrytské, velmi divné:
ktož ukrutnější mordéf, násilník, žhář bieše,
ten heslo to „obránce zákona božieho“ jmějieše.
Kostely, kaply, kláštery, oltáře, to vše bófěchu napofád,
lúpiec, berúc, mordujíc diechu: Toť jest dobrý náš řád!
15 O boži zákon usty velmi pilně mluviechu,
sbožie cizieho zuby i nehty se pevně držiechu.
Českú zemi mezi sebú na tré rozbrojichu:
pražáci najprvé jednu rotu sobě strojichu;
táboři šielenci Žižku za hlavu zvolichu,
20 ten učini v České zemi mnoho zlého;
osta Čechuov něco vedlé Václava svatého,
ostřichajíc se toho bludu prokletého.
Čtvrtý také lid takový bieše,
ten se sem i tam mezi třimi stranami vrtieše.
25 Kterak se zdviže ta nechvíle tak hrozná,
kto hude chtietj, z zjevného písma to pozná.
Tuto chci toliko trojí řeč položiti,
budeť se, dá-li buoh, budúcim lidem hoditi.

Sta se toho léta, bieše jeden pátek,
snidechu se třie, a ten den bieše svátek.
30 Václav první jmčno křestné jmějieše,
druhý Tábor, třetí Havel Vrtoš bieše.
V vypáleném se snidechu kostele;
i vece Tábor hledý, hledě jako jiné tele:
„Bratřie, jáť mám vepřovú pečení,
35 v této peleši sediece snieme ji.“
Havel Vrtoš k tomu brzo odpovédě
a řka: „Co mám činiti, toho ještě právě nevědě;
snad jest hřiech u pátek maso jiesti.

supé - 13: ze
ého nečehol-
i ve Znojme
lot: váhová
ným r. 1407
rovuje břicha
zlé skutky -
vá - 35 sboru
hž vlivem už
konstanského
a, před svými
ti jste kostely
pajle nesvá-
abyste - 76:
84 se kázati
nakonec - 88
(auál) půjdete

40 Kmotře Václave, chceš-li vedlé nás tuto siesti?"
Václav vece: „Táboře, pohan-li si, čili žid?
A ty, Hlavie Vrtoši, svú se řeči také styd!
Čili nevieš, že se postiti máme dnes?
Nebud lakoten jako Tábor, hltavý pes;
45 také v božim domu máme se bohu modlíti,
neslušief nám u posvátném miestě stoliti.“
Vrtoch k tomu tak řka i vece:
„Ját ještě dnes masa nebudu jiesti lehce,
ale rád bych, abychom byli za jednoho člověka,
50 jakož se jest dálo od počátku starého věka.“
Tábor s palici stoji velmi kriče,
maje na sobě potvorné a zbledělé lice:
„Ty, Václave, vždy si protivník boží,
toť již vědie na tě bratřie naši mnozi.
55 A ty, bratře Vrtochu, razit, neposluchaj jeho,
najež se masa, budeš dobře silen z něho.
Poveduť tě k našemu dobrému knězi,
ten vie dobře pravého božieho zákona mezi,
dáť ihned tobě tělo a krev boží,
60 jakoť činie svěťi lidé mnozi;
pójdeš s bohem a s námi na protivníky,
tu teprv právě shledáš božie zákonníky;
budeš jmieti plnú svobodu a k tomu sbožie dosti.
Když zavítáme mezi protivniče hosti,
65 pobeř i spal, zabij s bohem vše napořád,
toť písmo veľi a náš vešken svatý řád.
V jich krvi své ruce často umyješ
a tudy zákonu božiemu velmě prospěješ.“
Vrtoch uslyšav to, i podrba se v hlavě
70 řka takto: „Bylť sem v Čechách i v Moravě,
avšak u plně nejsem zpraven toho,
bych zabil nebo zlúpil pro buoh koho,
bych také božie domy bořil nebo pállil,
do té chvíle od toho ještě sem se vždy vzdállil.
75 Božie krve také hyzditi vždy nemohu;
popóm sbožie chceš-li odjímati, tohoh pomohu.
A přes to ještě bych rád právě prvě slyšel,
proč jest mezi námi tento veliký neklid vyšel?“
Tábor se rychle k své řeči uteče:
80 „Mlčiz, ty protivniče Václave,“ to jemu vece,

„a jáť Vrtocha snadně a upriemně zpravím toho,
neboť není k tomu řeči třeba přielš mnoho.
Bylť sů papeži, legáti, kardináli, biskupové, mnišie, f
lakomí svatokupci, svatokrádci, nesmierní kuběnáři,
85 zatajili božieho zákona pro svú neslechetnú lenost,
a tudyť se jest zjevila na ně tu jich všecka zlost.
I dal jest buoh ducha svého svatého
v dobrú knězi naši i v nás také, člověka všelikého,
zjevně věděti, co jest z moci božie vuole;
90 protož boha brániece své sme opustili všechny rolé.
By bohu nelibilo se, co my koli děláme,
sám by to již stavil, za to my všichni máme.
To jest ta bufe a největši k tomu příčina;
na popy krvavé jde ta jistá všecka vina.
95 Protož ode mne přijmi tuto všichnu svatú zprávu,
chceš-li mieti svú hlavu bez bolesti a bez úrazu zdráv
Václav odpovědév pěkně k této řeči vece:
„Chceš-li, Táboře, ponechati svých krikuov a svého r
chciť se také k vaši řeči dobře přimluviti;
100 protož žádám, by pomoc božská ráčila se mnú býti.
Toť vám i také sobě pravé naučení dávám:
mluvmež spolu v dobrotě vážiec slova, tohoh žádám.“
Vrtoch proti tomu vece: „Dávnoť sem žádal toho,
bych byl zpraven kdyť pře od někoho.“
105 Tábor k tomu velmi brzko odpovědē:
„Mluv, protivniče boží, tuto mezi námi sedē,
zdali mniš, bychom neuměli božieho zákona?
A tu se jest námi zjevil a námi se také dokonál“
Václav spěšně odpovědē k tomu:
110 „Z toho, Táboře, tě trestati dobře mohu.
Svatý Pavel piše k Řimeninóm v epištole,
snad vám toho nekáži vaši knězie v tábořské škole,
že boží zákon přestupujíc jím se chlubíte
a pod heslem zákona božieho Českú zemi hubíte.
115 Zdali ste neslychali Jezukrista pána svatého čtenie,
kterěz sú měli svěťi apoštolé od toho pána řečenie,
a řka: Když to vše, což jest prikázáno, učinite,
recte, že slúhy súce nehodné, v pravdě se viníte.
A že mě nazýváš také protivníka zákona božieho,
120 pravdu pravíš; dotkni se také svědomí sám svého:
neb dieme-li my, že my hřiechu izádného nemáme,
sami se v tom, jakož die svatý Jan, klamáme;

poněvaž každý hříech jest proti božiemu rozkázání,
 takež si ty protivník boží i s jinými tábořany.
 125 Právý člověk má se najprvé sám vinití,
 ani dobrým, ani zlým skutkem nemá se chlubití.
 Protož chceš-li se mnú mluvití o zákon boží,
 s rozmyslem mluv, jakož činie mudří lidé mnozi."
 Vrtoch pochváli řeči Václavovy:
 130 „Právěť jest v tom pověděl," to vece Táborovi,
 „ale poněvaž sta dotýkala božieho zákona oba,
 napřed povězta, co jest boží zákon? To jest naše doba."
 Tábor přijev otázku, takto k ní odpovědě:
 „Poviemť o tom také, že Václav pochváli, dobře vědě.
 135 Slušie to praviti i také vážití dosti draze,
 tomuť sem se naučil dobře dávno u Praze:
 boží zákon božie jest přikázanie a k tomu svatě čtenie,
 jiné písmo bohem dané, v němž nic zlosti žádně není,
 co jest popsal Mojžíš a jiní proroci světi;
 140 v kněžách biblí plný zákon jest, chceš-li za to mieti.
 Vrtochu, chceš-li písmo božieho zákonu převěděti,
 musíš se výkladuov našich dobrých kněží držeti.
 Choď k nám na kázanie, na nižádněho netbaje,
 ač tobě kto po staru dávnu jinak baje.
 145 Staříť sú nesrozuměli jako lidé hlúpi,
 z písma zvěz, kde najdeš dražú kúpi.
 Naše písmo a náš výklad proti všem starým osta,
 šbožie kněžské, královo, panské tudy se nám dosta.
 Protož, Vrtochu, již slyšíš tuto všicku zprávu,
 150 drž se nás chutně, nechaje toho starého stavu!"
 Vrtoch vece: „Mnohoť ještě mám pochybenie,
 ještěť tuto plně zprávy při mně není;
 nechť k tomu Václav něco řekne také,
 zda bych se ještě vtípil řeči jeké."
 155 Václavova odpověď zajisté bieše tato:
 „Neměj, Vrtochu, ihned u plně za to,
 cožť Tábor radí, když tak chytře odpovie;
 toť na ně mnohý křestan dobře vie,
 že pěkně počnúc, a však zle konají.
 160 pravdu povědúc, mnohé bludy kovají.
 Najprvé sú božie přikázanie kázali,
 ale již sú je svými skutky zlamali a zmazali.
 Duchem počavše, tělem konají.

165 ale svatého Pavla výstrahy netbaji,
 jakož ti lidé sami k sobě vyznávají,
 když na lakomství svú řeč dokonávají.
 Napřed dobře jest pověděl, co jest boží zákon;
 tyž počátek o zákonu já pravím také jako i on.
 170 Ovšem boží zákon jest božie přikázanie a svatě čtenie,
 jiné písmo bohem dané, v němž nic zlosti žádně není.
 Chciť to dále všeccko rozšířiti,
 v písmě svatém svú řeč pravú založiti.
 Všeken zákon i všechny cesty božie
 175 viera sú a milosrdenství, toť jest pravě sbožie,
 jakož svatý David svěděi i jiní mnozi proroci;
 proti tomu ižádný bludný nemá moci.
 Boží zákon jest, aby pravú vieru měl o bohu,
 bližnieho jako sám se miloval. To ještě řeči mohu,
 že ve všem písmě svatém prvé jest rozkázanie;
 180 tēmatoma se základoma všeccko písmo klanie.
 Netřebat jest těch čtyř kusov pražských k tomu,
 jenž sú mnohého křestana vypudily z jeho domu.
 Vierať jest nečitedlné a jistě božie poznánie,
 láska pravá boha a bližnieho svého milování.
 185 Proti vieře dražú táhnú pohané a všichni židé,
 proti lásce kacíří také, die sv. Řehoř, a všichni zlí lidé;
 ač také nalézáme v písmě mnohé kacieře,
 ješto sú blúdili proti křestánské pravě vieře."

NUŽ, VY ŠEVCI VIERY NOVÉ

Nuž, vy ševci viery nové, vámťe prikázáno, aby kuože zuby táhli nechajice sváru. Toť jest prvó. Jiné budem spravovati, sami sebe nechámy: toť jest písmo nalezeno za mastnými krámy. 10 Toť jest druhé. V pátek budem maso jiesti a v sobotu také, v neděli chodiec páliťi, toť jest dielo svatě. 15 Toť jest třetie. Vezmúc cepy a palice budem lidi bítí: nebesa nám pripravena v satanový řiti. 20 Toť jest čtvrtě. Zabím occe nebo bratra, umyji se v krvi; pakli mi co máti přidi, za vrch babu zvikli. 25 Toť jest pátě. Pobeřme se k dobrým míst tu bude co bráti; ve dne i v noci bez přestán vždy budem žrátí. 30 Toť jest šestě. Požádajzme všickni toho, bychom mohli vzíti mocí, kvaltem i násilím, leda my mohli míti. 35 Toť jest sedmě. Pobeřme jim ovce, koně a zajnem jim krávy; tuť nás budú poklinati mužie, ženy, báby. 40 Toť jest osmě.	Již nebudem víc orati, ani budem žieti, jedno vždycky den ode dne spolu budem přieti. 45 Toť jest devátě. Bópomozi, milá bratřie, z té dobré múdrosti, opustice všecko dobré, přidrže se zlosti. 50 Toť jest desátě. Již sme všecko dokonali, řečemež spolu: Amen; srdce sú v nás zkameňala jakžto pravý kámen, kámen, amen. 55

Handwritten manuscript in a Gothic script, likely a translation of the text above. The text is written in a dense, cursive hand and includes some marginalia. It appears to be a liturgical or devotional text, possibly a prayer or a collection of sayings. The text is written in a dark ink on aged paper. The handwriting is very compact and difficult to read without a key. The text is arranged in a single column, with some lines starting with a large initial letter. The text is written in a Gothic script, which is a style of handwriting that was used in the Middle Ages. The text is written in a dark ink on aged paper. The handwriting is very compact and difficult to read without a key. The text is arranged in a single column, with some lines starting with a large initial letter. The text is written in a Gothic script, which is a style of handwriting that was used in the Middle Ages.